

บุหรี่ไฟฟ้า

กับ คำถามที่ทุกคน

อยากรู้

หลอกให้แท้ ความจริงที่ถูกซ่อนไว้

บุหรี่ไฟฟ้า

มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

36/2 ซอยประดิพัทธ์ 10 แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0-2278-1828 โทรสาร 0-2278-1830 หรือ <https://www.facebook.com/ashthailand>

ถาม บุหรี่ไฟฟ้าคืออะไร

ตอบ บุหรี่ไฟฟ้าเป็นยาสูบชนิดใหม่ ที่ผู้สูบจะได้รับสารนิโคตินเหลว ที่ระเหยด้วยความร้อนจากไฟฟ้า เข้าสู่ร่างกาย การสูบบุหรี่ไฟฟ้าเป็นวิธีการนำสารเสพติดนิโคตินเข้าสู่ร่างกาย เช่นเดียวกับการสูบบุหรี่ แต่ไม่มีการเผาไหม้ใบยาสูบ

ถาม บุหรี่ไฟฟ้าประกอบด้วยอะไร

ตอบ บุหรี่ไฟฟ้าเป็นแท่งกลมคล้ายบุหรี่ ตัวมวนบุหรี่ไฟฟ้าแบ่งเป็นส่วนของแบตเตอรี่และส่วนที่บรรจุขดขนาดเล็กใส่ของเหลวที่มีนิโคตินผสมอยู่ เวลาสูบสวิตช์ไฟจะถูกเปิดเกิดไฟแดงที่ปลายแท่งพร้อมกับการทำงานของแบตเตอรี่ เกิดความร้อนทำให้ของเหลวในขดที่บรรจุไว้ระเหยขึ้นมาเป็นควัน ถูกสูดเข้าไปในปอดทำให้ได้รับนิโคตินก่อนที่จะถูกฟ่นออกมา

ถาม นิโคตินที่มีในบุหรี่ไฟฟ้า

ตอบ นิโคตินในบุหรี่ไฟฟ้าได้มาจากการสกัดสารนิโคตินจากใบยาสูบ นักวิทยาศาสตร์สามารถสังเคราะห์สารนิโคตินในห้องทดลองได้ แต่ต้นทุนในการสังเคราะห์ยังแพงมาก ส่วนใหญ่จึงยังใช้วิธีสกัดจากใบยาสูบ

ถาม บุหรี่ไฟฟ้ามีการใช้แพร่หลายมากี่ปีแล้ว

ตอบ ประมาณ 8 ถึง 10 ปี

ถาม ทำไมจึงมีการผลิตบุหรี่ไฟฟ้าขึ้น

ตอบ การเกิดขึ้นของบุหรี่ไฟฟ้าอาจจะมาจากสามสาเหตุ

หนึ่ง คือ ปัจจุบันประเทศต่างๆ ทั่วโลก ห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะ เนื่องจากความตื่นตัวถึงอันตรายของควันบุหรี่มือสอง จึงมีผู้คิดค้นบุหรี่ไฟฟ้าขึ้น ซึ่งไม่มีการเผาไหม้เหมือนการสูบบุหรี่ธรรมดา ผู้ผลิตหวังว่าผู้ที่ติดบุหรี่สามารถที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้าในที่ที่กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ได้

สอง คือ การสูบบุหรี่ไฟฟ้าเป็นวิธีการนำสารนิโคตินเข้าสู่ร่างกายที่สะอาดกว่าการสูบบุหรี่ธรรมดา ซึ่งการสูบบุหรี่ธรรมดา เป็นวิธีการนำสารนิโคตินเข้าสู่ร่างกายที่กล่าวได้ว่า “สกปรก” เนื่องจากมีการเผาไหม้ใบยาสูบ กระจกที่ใช้มวนทำให้เกิดเขม่าและมีกลิ่นเหม็นเป็นที่น่ารังเกียจ

สาม คือ เพื่อลดอันตรายจากการสูบบุหรี่ (Harm reduction)

ถาม บุหรี่ไฟฟ้าเสพติดหรือไม่

ตอบ บุหรี่ไฟฟ้าเสพติดเหมือนบุหรี่ธรรมดา สารที่ทำให้เกิดการเสพติดในบุหรี่ไฟฟ้าคือสารนิโคตินเหลว ที่สกัดจากใบยาสูบ หรือที่ได้จากการสังเคราะห์ขึ้น

ถาม นอกจากสารนิโคตินแล้ว บุหรี่ไฟฟ้ายังมีสารเคมีหรือสารพิษอื่นหรือไม่

ตอบ บุหรี่ไฟฟ้าก็มีการใช้สารปรุงแต่งกลิ่นรสเช่นเดียวกับบุหรี่ธรรมดา แต่ใช้น้อยชนิดกว่า เท่าที่มีรายงานพบมี 10 – 20 ชนิด เปรียบเทียบกับบุหรี่ธรรมดาที่มีสารปรุงแต่งกลิ่นรสนับร้อยชนิด

Chemical content released from each cartridge	Cartridge Specification, named by nicotine content,			
	16mg	11mg	6mg	0mg
Water	4%	4%	4%	4%
Alcohol	5%	5%	5%	5%
Propylene glycerol***	88.8%	89.3%	89.8%	90.4%
Nicotine	1.6%	1.1%	0.6%	0.0%
Flavour base*	0.6%	0.6%	0.6%	0.6%
Total	100%	100%	100%	100%

ถาม บุหรี่ไฟฟ้าเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือไม่

ตอบ เป็นอันตรายต่อสุขภาพโดยเป็นการเสพติดนิโคตินซึ่งมีอำนาจเสพติดสูงเทียบเท่าเฮโรอีนนิโคตินกระตุ้นสมอง กระตุ้นหัวใจทำให้เส้นเลือดหดตัว ทำให้ความดันสูงขึ้นได้ เนื่องจากเพิ่งมีการใช้บุหรี่ไฟฟ้ามาใหม่ไม่เกินสิบปี แพทย์จึงยังไม่รู้อันตรายต่อร่างกายในการใช้ระยะยาว

ถาม การสูบบุหรี่ไฟฟ้า มีอันตรายต่างจากการสูบบุหรี่ธรรมดาอย่างไร

ตอบ การสูบบุหรี่ไฟฟ้าน่าจะมีอันตรายน้อยกว่าการสูบบุหรี่ธรรมดา เนื่องจากไม่มีสารเคมีที่เกิดจากการเผาไหม้เข้าสู่ร่างกาย แต่การสูบบุหรี่ไฟฟ้าอาจจะมีอันตรายมากก็ได้ หากอุปกรณ์ที่ใช้ไม่ได้มาตรฐาน อาจจะทำให้ผู้สูบได้รับนิโคตินเกินขนาด

อันตรายอีกอย่างหนึ่งของบุหรี่ไฟฟ้า คือ อาจจะมีการผสมยาเสพติดชนิดอื่นเข้ากับนิโคตินเหลว ทำให้ผู้สูบได้รับทั้งนิโคตินและยาเสพติดชนิดอื่นได้

อันตรายที่อาจเป็นไปได้อีกข้อหนึ่งคือนิโคตินเหลวที่บรรจุในขวดหากเก็บรักษาไม่ดีหรือเก็บไว้นาน อาจจะมีเชื้อราหรือเชื้อโรคอื่นเกิดขึ้นได้ ทำให้ผู้สูบได้รับเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายเวลาสูบ

ถาม มีบุหรี่ไฟฟ้าที่ไม่มีสารนิโคตินเป็นส่วนประกอบหรือไม่

ตอบ มีความเป็นไปได้ โดยการตรวจตัวอย่างบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศสิงคโปร์ พบว่ามากกว่า 90% ของบุหรี่ไฟฟ้าตรวจพบสารนิโคติน

- สารน้ำเหลวที่มากับบุหรี่ไฟฟ้า ที่ไม่มีนิโคตินอาจจะเป็นสารนิโคตินเหลวปลอม เพื่อหวังผลกำไรทางธุรกิจก็ได้ หรือเพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจของภาครัฐก็เป็นได้

- ตามหลักวิชาการแล้ว หากไม่มีนิโคตินผสมอยู่ คนก็จะไม่สูบบุหรี่ไฟฟ้า พูดอีกทีหนึ่งก็คือคนที่สูบบุหรี่ไฟฟ้า เพราะสูบแล้วได้รับสารนิโคติน ซึ่งเป็นสารออกฤทธิ์ที่สมอง และเป็นสารที่ทำให้เสพติด

ถาม เป็นไปได้หรือไม่ ที่คนจะติดบุหรี่ไฟฟ้าแทนการติดบุหรี่ธรรมดา

ตอบ มีความเป็นไปได้ โดยเฉพาะสังคมที่ไม่ยอมรับการสูบบุหรี่ มีบางกระแสความเห็นที่ว่า ถ้าหากไม่สามารถขจัดการเสพติดบุหรี่ธรรมดาให้หมดไป ก็ปล่อยให้ติดบุหรี่ไฟฟ้าแทนไปเลย

ถาม บารากูไฟฟ้า คืออะไร เป็นอันตรายต่อร่างกายหรือไม่

ตอบ ขณะนี้เริ่มมีการโฆษณาขายบารากูไฟฟ้าตามอินเทอร์เน็ต โดยแสดงรูปเหมือนกับบุหรี่ไฟฟ้า อ้างว่าปลอดภัย โดยสูบแล้วจะได้กลิ่นผลไม้ชนิดต่างๆ

ความแตกต่างระหว่างบุหรี่ไฟฟ้ากับบารากูไฟฟ้าอยู่ที่บารากูไฟฟ้ามีการเติมสารเคมีที่มีกลิ่นผลไม้เข้าไปในนิโคตินเหลวที่ใช้กับบุหรี่ไฟฟ้า แม้ที่โฆษณาขายจะอ้างว่าไม่มีสารนิโคตินก็ตาม

ส่วนอันตรายของบารากูไฟฟ้าต่อร่างกาย น่าจะมากกว่าบุหรี่ไฟฟ้าธรรมดา เนื่องจากมีการเติมสารเคมีชนิดต่างๆ มากกว่าบุหรี่ไฟฟ้าธรรมดา ซึ่งสารเคมีทุกชนิดล้วนเป็นสารแปลกปลอมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ควันบุหรี่ไฟฟ้าเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ถาม คนที่ได้รับควันมือสองจากบุหรี่ไฟฟ้าที่ผู้อื่นสูบ จะมีอันตรายหรือไม่

ตอบ ยังไม่มีรายงานว่าการได้รับควันบุหรี่มือสองจากบุหรี่ไฟฟ้าเป็นอันตรายต่อสุขภาพ แต่โดยหลักวิชาการแล้วอาจจะเป็นอันตรายต่อคนที่แพ้หรือทำให้เกิดอาการแพ้ได้ เนื่องจากคนที่แพ้จะไวต่อสารเคมีชนิดต่างๆ รวมถึงสารเคมีบางชนิดในบุหรี่ไฟฟ้า

ถาม บุหรี่ไฟฟ้า ช่วยให้เลิกบุหรี่ง่ายขึ้นหรือไม่

ตอบ ยังไม่มีหลักฐานการศึกษาที่ชัดเจนว่า บุหรี่ไฟฟ้าช่วยให้เลิกบุหรี่ง่ายขึ้น แต่มีงานวิจัยบางชิ้นที่พบว่าสามารถใช้ช่วยให้เลิกบุหรี่ได้พอๆ กับการใช้ยาแผ่นแปะก้อเอี้ยะนิโคติน

ถาม ทำไมประเทศส่วนใหญ่ในโลกจึงห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้า

ตอบ เพราะ

- เป็นการเสพติดสารนิโคติน ในทางการแพทย์การติดนิโคติน จัดว่าเป็นโรคชนิดหนึ่ง
- อาจจะเป็นช่องทางที่นำสารเสพติดอื่นเข้าสู่ร่างกายได้
- ยังไม่รู้ผลกระทบต่อสุขภาพในระยะยาว
- อาจจะทำให้สังคมกลับมายอมรับการสูบบุหรี่ธรรมดามากขึ้น ซึ่งจะทำให้การควบคุมยาสูบยากขึ้น
- เยาวชนอาจจะเริ่มจากการติดบุหรี่ไฟฟ้า แล้วนำไปสู่การเสพติดบุหรี่แบบธรรมดา
- เป็นเหตุที่ทำให้คนไม่เลิกสูบบุหรี่ โดยสูบบุหรี่ไฟฟ้าในที่ที่ห้ามสูบ แต่สูบบุหรี่ธรรมดาในที่อื่นๆ
- บริษัทบุหรี่ข้ามชาติได้ทยอยเป็นเจ้าของโรงงานบุหรี่ไฟฟ้า ได้เริ่มทำการตลาดส่งเสริมการขายในรูปแบบเดียวกับการขายบุหรี่ธรรมดา น่าจะเป็นสัญญาณว่าบริษัทธุรกิจยาสูบมองเห็นโอกาสที่จะส่งเสริมให้เกิดการเสพติดบุหรี่ไฟฟ้าอย่างแพร่หลายและยั่งยืน

ถาม แล้วจริงๆ แล้วบุหรี่ไฟฟ้ามีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

ตอบ - ข้อดีหากจะมีก็คือคนที่ติดบุหรี่ยู่มากแล้วต้องการที่จะเลิกสูบบุหรี่แต่ทำไม่สำเร็จ บางคนอาจลองเปลี่ยนมาสูบบุหรี่ไฟฟ้า เพื่อนำไปสู่การเลิกสูบบุหรี่ในที่สุด
- ข้อเสีย คือ เด็กที่ไม่สูบบุหรี่แต่มาเริ่มสูบบุหรี่ไฟฟ้า และเกิดการเสพติดบุหรี่ยไฟฟ้าซึ่งก็คือการติดนิโคตินเหลวแทน ในภายหลังจึงมาสูบบุหรี่ธรรมดา หรือสูบทั้งบุหรี่ยไฟฟ้าและบุหรี่ยธรรมดา

ถาม ประเทศต่างๆ มีการควบคุมบุหรี่ยไฟฟ้าย่างไรบ้าง

ตอบ หนึ่ง ประเทศส่วนใหญ่ ยังไม่มีข้อกำหนดในการควบคุมบุหรี่ยไฟฟ้า
สอง ประเทศจำนวนมากถือว่าบุหรี่ยไฟฟ้าเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ห้ามจำหน่าย
สาม ประเทศหลายประเทศกำหนดให้นิโคตินเหลวที่ใช้ในบุหรี่ยไฟฟ้าเป็นสารพิษอยู่ภายใต้กฎหมายควบคุมสารพิษ
สี่ บางประเทศกำหนดให้นิโคตินเหลวที่ใช้ในบุหรี่ยไฟฟ้าเป็นยาอยู่ภายใต้กฎหมายควบคุมยาสูบ
ห้า บางประเทศอนุญาตให้บุหรี่ยไฟฟ้าขายได้อย่างถูกกฎหมายเช่นเดียวกับยาสูบทั่วไป

ถาม กฎหมายประเทศไทย บุหรี่ไฟฟ้ามีสถานะอย่างไร

ตอบ ณ ปัจจุบันนี้

- ฝ่ายกฎหมายกรมสรรพสามิตมีความเห็นว่าบุหรี่ไฟฟ้าไม่อยู่ภายใต้คำจำกัดความเป็นบุหรี่ภายใต้ พ.ร.บ.ยาสูบ 2509 กรมสรรพสามิตจึงไม่มีอำนาจควบคุมสินค้านี้
- ฝ่ายกฎหมายกรมควบคุมโรคมีความเห็นว่าบุหรี่ไฟฟ้าก็ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์ยาสูบตามคำนิยามยาสูบ ภายใต้ พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2535 แต่มีลักษณะเป็นแท่งเหมือนบุหรี่ เข้าข่าย พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2535 มาตรา 10 คือ เป็นผลิตภัณฑ์เลียนแบบยาสูบ “ผู้ขายบุหรี่ไฟฟ้ามีโทษปรับ” แต่บุหรี่ไฟฟ้าที่ไม่ได้มีลักษณะเป็นแท่งเหมือนมวนบุหรี่ยังไม่เข้าข่ายกฎหมายนี้ ปัจจุบันจึงยังไม่มี ความชัดเจนในการที่จะควบคุมบุหรี่ไฟฟ้า

ถาม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าผิดกฎหมายหรือไม่

ตอบ กฎหมายไทยยังไม่มี การห้ามสูบบุหรี่ไฟฟ้า ผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้าจึงไม่มีความผิด เว้นแต่ว่าผสมสิ่งเสพติดชนิดอื่นๆ ในบุหรี่ไฟฟ้า

ถาม การสูบบุหรี่ไฟฟ้าในสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ผิดกฎหมายหรือไม่

ตอบ ยังมีข้อถกเถียงว่าการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในที่ที่กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ผิดหรือไม่ ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ แต่เจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุขก็สามารถห้ามสูบบุหรี่ไฟฟ้าในที่สาธารณะได้ โดยใช้ พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ.2535 ข้อหาเป็นการกระทำที่รบกวนผู้อื่น ปัจจุบันนี้ สายการบินส่วนใหญ่ รวมทั้งการบินไทย บางกอกแอร์เวย์ก็ห้ามสูบบุหรี่ไฟฟ้าบนเครื่องบินแล้ว

ถาม โรงเรียนควรจะทำอย่างไรกับปัญหานักเรียนสูบบุหรี่ไฟฟ้า

ตอบ โรงเรียนไม่ควรจะอนุญาตให้นักเรียนสูบบุหรี่ไฟฟ้า เพราะ

1. การสูบบุหรี่ไฟฟ้าเป็นการติดสิ่งเสพติด กรณีนี้ คือ การติดสารนิโคตินเหลวที่อยู่ในบุหรี่ไฟฟ้า
2. นักเรียนอาจจะสูบทั้งบุหรี่ไฟฟ้าและบุหรี่ธรรมดาโดยเวลาอยู่ในโรงเรียนอาจจะสูบเฉพาะบุหรี่ไฟฟ้า แต่เวลาไปอยู่ที่อื่นก็กลับไปสูบบุหรี่ธรรมดา
3. การสูบบุหรี่ไฟฟ้า อาจจะเปิดโอกาสให้มีการผสมสารเสพติดชนิดอื่นๆ ในนิโคตินเหลวที่ใช้กับบุหรี่ไฟฟ้าได้
4. บุหรี่ไฟฟ้ายังมีราคาแพงพอสมควร เป็นการสูญเสียโดยเฉพาะสำหรับเยาวชน

ถาม แล้วเราควรจะทำอย่างไร

ตอบ ประเทศไทยควรจะมีการกำหนดนโยบายให้ชัดเจนลงไปว่าจะควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าอย่างไร เพื่อคุ้มครองสุขภาพของประชาชนจะโดยการนำสินค้าบุหรี่ไฟฟ้าเข้าสู่ระบบการควบคุมอย่างถูกกฎหมาย โดยการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดให้บุหรี่ไฟฟ้าเป็นผลิตภัณฑ์ยาสูบชนิดหนึ่งหรือจะกำหนดว่าเป็นยา หรือจะกำหนดว่าเป็นสารพิษ หรือจะกำหนดว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมาย การตัดสินใจล่าช้าในการดำเนินการจะทำให้การใช้บุหรี่ไฟฟ้าแพร่ระบาด ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อสุขภาพอาจนำไปสู่การแพร่ระบาดของยาเสพติดร้ายแรงชนิดอื่นที่ถูกนำมาเสพร่วมกับบุหรี่ไฟฟ้า ขณะนี้ฝ่ายที่ได้ประโยชน์ คือ พ่อค้าที่ขายบุหรี่ไฟฟ้า เพราะไม่ต้องแม้แต่เสียภาษีใดๆ เลย

ถาม แนวโน้มอนาคตบุหรี่ไฟฟ้า

ตอบ ปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของบุหรี่ไฟฟ้าอย่างรวดเร็วทั่วโลก มีแนวโน้มจะเป็นรูปแบบหนึ่งของการเสพติดยาสูบ บริษัทบุหรี่ข้ามชาติใหญ่ๆ ได้เข้ามามีส่วนเป็นเจ้าของสินค้าบุหรี่ไฟฟ้าแล้ว จึงคาดการณ์ได้ว่าจะมีการส่งเสริมการขายบุหรี่ไฟฟ้าเช่นเดียวกับการขายบุหรี่ธรรมดาอย่างแน่นอน

ศ.นพ.ประกิต วาทีสาธกกิจ

ธันวาคม 2556

